

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1.56 P, Fél évre 3.12 P, Egész évre 6.24 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felőlős szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

KI VOLT ISTVÁN KIRÁLY?

„Hol vagy István király? Téged magyar kíván”, hangzik szerte a magyar hazában a könyörgő ének, soha nagyobb szükségben, soha alkalomszerűbben.

Ki volt ez a király, akinek alakja ezer éven át szentté nemesedett a felismerés lényében. Akinek ma is kérhetnénk és meg is fogadhatnánk bölcs, messzilató tanácsait mi, modern, de gyenge utódok.

I. István volt a mi első királyunk. Atyja, Géza fejedelem uralkodónak nevelte, olyan feleséget is szerzett neki, akinek személye a nyugati, keresztény kulturvilághoz kapcsolja a mi akkor államosodó nemzetünket.

Atyja halála után, az alig husz éves ifju Istvánra, hallatlanul nagy feladat várt: Lerakni egy nép államszerkezetének alapjait. Egy keletről jött nemes, de még törzsekben élő, pogány, harcias népet beilleszteni az európai nép közösségbe, hogy megkezdje nemzeti életét. Át sem lehet látni ennek a nagy jelentőségét, csak méretetlen csodálattal.

A pogány istenek eltűntek a pogány erkölcsökkel együtt, keresztény Magyarországot alkotott, mert másképp nem lehettünk európaiak.

Megszünk a harc és a kalandozás foglalkozás lenni, ekét ütötték a földbe és kenyérnek valót termeltek dacos őseink.

Rend lett és törvény. Kemény koponyájú, kalandos vérű őseink lázadoztak, mert ők nem láttak ezer évvel előre.

Vajjon melyik ázsiai füves pusztán terelgetnénk a barmainkat, örök harcban emberrel és természettel — ha nincs István, az első.

Ilyen sorsdöntő volt a mi első királyunk, kemény kezű, szelid lelkű, határtalan látókörű, bölcs királyunk politikája. Műve ezer év rengeteg viharát állotta ki, s lényegében ma is az ő iránymutatását követjük, ezer év elmúltával.

Nem az ő hibája, hogy egy európai földindulás maga alá

temette István király földjének nagy részét. Hogy soha, mióta megvagyunk, ilyen kicsinyek, ilyen megalázottak nem voltunk.

Ma is választás előtt állunk a nagy európai vetélkedésben,

jobbra avagy balra álljunk.

Soha nagyobb szükségben nem voltunk, mint most, az ezredik év hajnalán. Szívükből kiáltjuk, reménykedve:

„Hol vagy István király? Téged magyar kíván!”

Hősök emlékünnepe

Május utolsó vasárnapján Gyoma közönsége is leróta kegyeletét hősei iránt. Mindenik felekezet Istentisztelet keretében emlékezett meg a nap jelentőségéről. Mindenik templomban megjelenek a községi és egyesületi kiküldöttek.

A templomokból a hősi emlékmű elé vonultak az iskolák, egyesületek és hallgatók, azonban a vásár miatt jóval kevesebben jelentek meg, mint más ünnepélyes alkalommal.

Pontosan 11 órakor eljátszotta a Levente-zenekar a Hiszek-egyed. Majd Szöllösi Irén polg. iskolai III. oszt. tanuló szavaltta el szépen, értelmesen és hatásosan Hajdu István: Igazság-című költeményét. A megérdemelt tapsok után

Gyökössy Dániel
ref. lelkész

a következő beszédet mondta el:

Hősök minden időben voltak. Nemcsak a harc mezején teremnek csupán, hanem a haladás országutja, az anyák csarnoka, a tudomány palotái, a szegénység kunyhói is tele vannak az élet hőseivel. — A háború mindig hőseket szül. Amikor valaki otthagyja egy nagy, szent, magasztos eszme szolgálatáért a békés otthon áldott enyhelyét s a megszokott kényelem párnái helyett hideg föld, éles szikla, penészes odu lesz pihenőhelye; a munka eszközei helyett gyilkoló fegyvereket forgat; a biztonság felbecsülhetetlen áldásai helyett a halálveszedelem ezer formája nyugtalanítja, fenyegeti: hős akkor is, ha épen jön vissza a háború fergetegéből. Hát még az, aki ott esik el a harc mezején s ifju erejé-

nek sokat ígérő jövőjét, szívének ezerszinű vágyait, lelkének álmait, délibábos terveit, az ambíciókat, élete értékeinek lehetőségét pusztította el egy szörnyű pillanat, — hogynem volna hős, akiről nemcsak övének könnye, sirató sóhajta, hanem egy egész nemzet hálás tisztelete emlékezik meg. Azok az ártatlanul összeomlott drága magyar életek, amelyek a nagy világégés áldozatai lettek, megérdemlik tőlünk, hogy az élet vásári zajában, a munka hevében, a megélhetés sűrű gondjai között is szenteljünk áldott emlékünek egy-egy órát. Ezért emlékezünk ma róluk, a hősök napján, tisztességteljes kegyelettel.

Az ilyen emlékezésből erőt merithetünk. A könny nemesít. A fájó emlék megjobbulásunk rugója lehet. A dicsőség fényözönéből egy-egy sugár ránk is esik s meg-megremegünk mai életünk sötét foltjaitól. Bizony nekünk van miért remegnünk, ha önmagunkba befelé pillantunk. Az elfelejtkezés vad, rohanó paripáira ülünk, melyet önzésünk sarkal egyéni boldogságunk elérésére. A szent, nagy, igaz, nemzeti eszme sok ember szívéből lomtárba került, s helyette az önérdék, az élvezet, a könnyű érvényesülés, egyéni hiúság haszontalan bábjaikat ültették életünk trónusára. Mindenre készen vagyunk, ha a magunk jóvoltáról van szó, de meg sem mozdulunk, ha a köz, a haza, a társadalom könyörög hozzánk egy kis áldozatért. Megdöbbenően szomorú, hogy ezer meg ezer magyar ember bele-nyugodott osonkahazánkba, vagy legalább is semmi jelét

nem mutatja, hogy azért él, dolgozik, fárad, imádkozik, hogy Trianon börtönéből megszabaduljon széttépett hazánk. A fásultság, közöny átkát hordozzuk, mintha nem volnának terveink, céljaink, álmaink, cselekedeteink egy jobb jövőért!

Óh, bárcsak minden óra, amikor hőseinkre gondolunk, vádoló emlékével tette sarkalna mindenkit! Mert nekünk elfásult magyaroknak szükségünk van arra, hogy magyar hősök jeltelen sirjai között járjunk, hogy szégyen pirja pirosodjék arcunkon, ha mai megalázott, összetört helyzetünkre gondolunk! Mert nekünk közönyös magyaroknak szükségünk van arra, hogy a múlt fájó és mégis dicső emlékeivel szemünk elé meredjen, amely ne hagyjon pihenni, nyugodni addig, amíg mi is meg nem tanuljuk hőseink példájából, hogy áldozat nélkül nincs fejlődés, hogy önzéssel nem lehet a hazát szolgálni, hogy hazánk sirját ássuk s keresztjét ácsoljuk, ha minden erőnkkel s ha kell életünkkel és vérünkkel nem áldozunk a haza feltámasztásáért.

Hősök napján fájó emlékeken borong a lelkünk. A hősök kicsi árvái már felserdültek, az özvegyek a csendes bugógyásiban már elkoptatták a gyászruhát, a szülők közül már sokan kiköltöztek a temetőbe, csak a haza maradt mozdulatlan, csonka még ma is. De a múlt tanít, a jövő pedig elpusztíthatatlan reménységgel biztat, hogy hőseink drága emléke egy nagy, testvéri, egyetértő akaratra ösztönöz minket is: naggyá, boldoggá tenni ezeréves országunkat.

Vigyük el hát innen ma nemcsak a hősök kegyeletos emléket, hanem vigyük el a hősök lelkét, a hazaszeretetet, az áldozatkésztséget, a hazához való hűséget, a közért való szent szolgálat lelkét, mert csakis így áldozunk becsületes szívvvel, egy szebb magyar jövő kilátásával hőseink áldott emlékének. — Mondjuk el, itt a hősök emlékműve előtt hittél, reménységgel, építő akarat, össze-

tartó, szent lelkesedéssel: „Hiszek, hiszek Magyarország feláldásában!”

A gyomai közönség nem mer lelkesedni. Nem meri és nem tudja érzelmeit, a hazafias érzelmeit hangosan kifejezni. A Gyökössy Dániel lelkész beszéde alatt többször lett volna erre alkalom. A beszéd tartalmassága, gördülékenysége, szónoki kihangsúlyozása ritka élménye volt a hallgatóságnak.

A beszéd végén felszakadt a kitörés és zúgó tetszéssel ünnepltek a szónokot.

Szívbemarkoló volt a Hajdu Béla „Nyugodjatok, pihenjétek” szerzeménye, melyet a Dalárda szépen adott elő.

Pál Lénárd polg. iskolai III. oszt. tanuló Kozma Andor hosszú és nehéz előadása „Jaj a győzteseknek” című költeményét nagy hatással szavallta el.

Befejezésül a Dalárda a Szózatot énekelte el.

az édesanya gyermeke tránt megnyilvánuló, csodákat művelő szeretetét.

Az igen szép és tartalmas előadás mélyen hatott a boldog-

ságtól, örömtől hevesebben dobogó anyai szívekre.

Az ünnepély után a tanulók értékes emléktárgyakkal ajándékozták meg édesanyjukat.

Elindult az aranyvonat

A Szent István év egyik legkiemelkedőbb eseménye a szent jobb vándorlása. A kitűnő állapotban csodálatosan megmaradt szent jobbot a királyi várkapornában őrzik és csak aug. 20-án viszik ünnepélyes körmenetben Budapesten körül. Ezidén május 31-én külön aranyvonaton vitték a szent

ereklyét Esztergomba, Szent István szülőhelyére, ahol a hívők ezrei zarándokolhattak hozzá. Június 1-én Székesfehérvárra ment az aranyvonat, ritka kincsével, melyet Szent István koporsóján helyeztek el. Mindkét útján az állomásokon sok-sok magyar állott a vonat mellett a nagy király iránti mélyszéles tisztelettel.

Anyák napja az áll polg. iskolában

Kedvesen, bensőségesen ünnepelte és rendezte meg a polg. iskola az anyák napját május 22-én, d. u. 4 órakor.

Már hetekkel az ünnepély előtt nagy igyekezettel készültek az iskola leánytanulói, hogy gyermeki szívükhöz és lelkükhöz legközelebb állónak, a legszentebbnek, az édesanyjának a napját méltóan ünnepelhessek meg.

A szülők, érdeklődők és az iskola barátai számosan jelen-

tek meg ezen az ünnepségen, amelyet igazán ünneppé avatott az a különös érzés, amely mindenkinek áthatotta a szívét, aki csak egy parányát is érezhette a legdrágább szeretetnek, az anyai szeretetnek.

Az anyai szív áldozatos szeretetét, nagyságát és az anyák szent hivatását Feiler Ernő ev. lelkész méltatta hittel, érzéssel és meggyőződéssel.

A tanulók pedig változatos műsor keretében mutatták be

Csak azok hálnak meg, akiket elfelejtenek

A Szarvasi Öregdiákok Szövetsége május 7-én Zsilinszky Mihály centennáriumot tartott, amely alkalomra özv. Zsilinszky Mihályné a következő levelet küldte a szövetségnek:

„A Szarvasi Öregdiákok Szövetségének Budapest.

Minden békésmegyei előtt vonzó és nagyrabecsült Szövetségük a legnemesebb és legritkább emberi tulajdonságok gyakorlását tűzte ki egyesülésük feladatául: a hála és kegyelet gyönyörű erényeit! A Kerepesi temetőben van egy sírfelirat,

T Á R C A

Régi irások

A GYOMAI REFORMÁTUS EGYHÁZ TEMPLOMA TÖRTÉNETÉNEK RÖVID KIVONATA, MELY AZ 1879-İK ÉVBEN MEGUJITOTT TEMPLOM, ILLETŐLEG KIÉPÍTETT TORONY UJ GOMBJÁRA TÉTETETT ÖRÖK EMLÉKEZETNEK OKÁÉRT. (2)

AZ ÁTALAKÍTÁS RÉSZLETEI A SZERZŐDÉS PONTJAI SZERINT

A templom falára egészen körül attik fal lételett, mely falnak külseje kupfsteini cemenből öntetett öntött baltűsz terekkel ékesítetett díszítetett. A templom fedele egészen új fából készítettetett, s 12-ös szibériai horgonybádoggal fedeztetett be az építészeinek legújabb elvei szerint. A torony anyafala, az óra felső kerületének magaslatával vízszintesen kiépítetett, amelyre szemecsell vasból készült szerkezet, illetőleg légrétekre gerendákra helyeztetett el a járdával körítetett, vékonyabb 3 öl magasságu órtorony, aranyozott, veres rézlelővel gombbal, egy-lapos és egy buzogány csillaggal. A torony, illetőleg az épület villámhárítóval látatott el, a templom hajója a toronytól, mint szintje a templom padlása is vasajlókkal választottak el. A harangok alá egy vasajlóval ellátott külboltozat építetett, a harangok felé egy vastrégeren nyugvó másik boltozat, az órszoba fölő hasonlóan vastrégeren nyugvó harmadik kőboltozat, a negyedik legerősebbel az ércoronymszoba talapzata képezvén mind a boltozatok vasajlókkal vannak egymástól elválasztva. A harangoktól az órszobába vasgrádics vezet fel, a harangok ablakai mind vasból ké-

szültek, valamint az órszoba ablakai is, hol azonban belől üvegejtő, illetőleg ablakok is vannak és egy tüzelőhely, illetőleg vaskályha. A templom magasabbra emelt lüzfalának két vállára, valamint az órtorony járdájának is négy sarkára öntött vasból készült vázák (három darab) tételek, s a templomlelő vízvezető csatornája is egészen a földig lehozattak. Az óra láblái körül díszes vízvezető parkányzat építetett, melynek alja kupfsteini cemenből öntött 32 konsollal díszítetett, majd új óraláblák is adattak, s a mutatók megaranyoztatottak. A templom farára cinkből készült vitorlángomb tételek az egész épület úgy kívül, mint belül kitataroztatott, az idők viszontagságainak kitett helyeken (parkányzatok) vízhatlan mésszel simitatottak, az egész épület kívül és belől vegyészetiileg előállított mésszel díszítetett, az ajtók és ablakok pedig kireperáltattak és befestettek.

Egyházunknak ezen építés idejében lelkipásztorai voltak **Bencze István**, **Garzó Gyula** rendes és **Pinczés János** segédlelkész. **Kántor Pásztor József**, iskola rektora illetőleg tanítója **Kiss Bálint** és öreg **Zöld Sámuel** tanító stb. Gondnoka (kurátora) **Biró László**, egyházi rendes pénztárnok **Szilágyi Péter**, templom-építési pénztárnok pedig **Csapó Mihály** kiérdemült gondnok, s jelenleg presbyter volt, ki e terhes köteleesség vitelére minden díj nélkül önként vállalkozott.

Presbyterek és a képviselői gyűlés tagjai kik a **renovációt** megszavazták következők voltak: **Bencze István** elnök, **Garzó Gyula** lelkipásztor, **Fekete Mihály** gondnok, **Szilágyi Péter** perceptor, **Csapó Mihály**, **Szerető Imre**, **Kató József**, **Pikó Béla**, **Biró László**, ifj. **Nagy András**, **Cs. Szerető János**, **H. Kovács András**, **Fekete András**, **Vincze Gergely**, **Krucsó Gergely**,

Kiss István, **Nagy Á. Sándor**, **Izsó B. János**, ifj. **Biró János** presb., öreg **Kiss Bálint** szintén kiérdemült gondnok, ifj. **H. Kovács Péter**, **Harmathi Sándor**, **Szabó József**, **Kéri Péter**, **Püski Péter**, **Izsó Sándor**, **G. Szabó Imre**, **Nagy Á. András**, **Szendrei Gerzson**, **Szántai József**, **Imre Sándor**, **Biró Sándor**, **Illyés János**, **Zöld Gábor**, **Kató István**, **Erdei János**, **Cs. Szabó Gergely**, **Pikó Pál**, **Oláh János**, **Nagy István**, **Kovács G. János** és a gyűlésre meghívott **Halmi Andor** építész ur.

Végül örömmel és méltánlással jegyezzük meg, hogy a helybeli városi képviselőtestület **Kruchió József** bíró ur elnöklele alatt, egyelőre 1000 azaz egyezer o. é. forintot szavazott meg a lüzóri toronymszoba felszereléséhez kilátásban helyezvén még kétezer forintot, anélkül, hogy a későbbi időre nézve akár jogot, akár köteleességet vállalt volna, magát az épületet illetőleg kivéven a toronyórát, mely a város tulajdona így állandó gondozása is az ő köteleessége. Nem különben nagyságos káprióriai **Wodianer Albert** helybeli uraság 300 szóval háromszáz o. é. forint-val járult ugyancsak e célra, illetőleg a lüzóri torony felszereléséhez.

E kivonatot megbizatósból készítettette s leirta Gyomán az 1879-i augusztus hava 23-án **Pinczés János** akkori ref. segédlelkész.

„A Mindenható Isten örökdő kegyelme és gondviselése lebegjen e díszes épület felett mind az időknek végéiglen, Ámen!”

P. H.

A B. Gyomai Ref. Lelkészi Hivatal. 1879. **Bencze István** idős. lp. és a presb. közig. elnöke, **Garzó Gyula** ref. lelkész s a presb. tanügyi elnöke, **Biró László** gondnok, **Halmi Andor** építész.

mely így szól: Csak azok halnak meg, akiket elfelejtenek!

A család, azaz a veszteséget szenvedettek részéről természetesen a fájdalmas emlékek felújítása. Mi tudjuk, ki volt nekünk Zsilinszky Mihály, a férj, az apa, ki volt ő hazájának, egyházának, a tudománynak. A mi életünk általa lett megáldottá! De, hogy egy egyesület, egy társadalmi alakulat foglalkozzék a siralom völgyéből jobb hazába költözött jeleseinkkel: ez több, mint megható! Ez megrázó hatást vált ki.

Mélységes hálával mondunk köszönetet nemes tettökért! Isten áldását kérjük a Szarvasi Öregdiákok Szövetségére, minden egyes tagjára.

Az Egyesület céljaira 100, azaz száz pengőt ajánl fel a Zsilinszky Mihály családja.

Hogyan töltögessünk?

Ha erről a kérdéstről sokat beszélünk, nem értjük meg. A kukorica a mellé huzott földbe nem ereszt segédgyökereket erről bárki meggyőződhet őszszel, ha jól megnézi a tőnek azt a részét, amit betakart. Megkísérli a kukorica ezt, de abbahagyja, mert a laza töltésben az új gyökér megfogódzni nem tud, csonk marad. Kidőlés ellen a jól elkészített, mélyen művelt földben, kellő mélységbe vetve nevel gyökeret annyit, hogy három csövet is vigan hordoz. Sokkal okosabb ezt a nagy munkát két gyomirtó kapálással helyettesíteni, így szünik meg a vadrepce és mohar egyeduralma a kukorica után következő vetésben.

A burgonyát azonban fel kell tölteni. De ezt emeletre hozzuk, hogy a föld alatt is, fellette is hozzon termést. Az emeletre huzás úgy történik, hogy a burgonya szárát jobbra balra, előre-hátra lehajjtuk, nedves porhanyó földdel a szárrakkat jó félig befedjük. Ha másnap ezt a munkát megnézzük, a burgonyát körben felhajolva találjuk, a töltést beárnyékolja, kiszáradni nem enged. Fránya németje ennek a halomnak a tetejére 3 szem borsót is vet, nehogy egy talpalattnyi földje kihasználatlanul maradjon. Ezen a jó helyen a télire való száraz borsó meg is terem, csak füstölt hus kell mellé.

Akit a burgonyának ez az emeletre huzása érdekel, a Fűzfás-zugban megláthatja.

M. B.

Az alispáni-párt ünnepélyesen fogadja a Dalárda

Minden előkészület megtörtént, hogy vitéz dr. Márky Barna alispánt és feleségét ünnep másodnapján méltó ünnepelssel várja és fogadja a gyomai dalárda a 8.20 órakor érkező vonatnál.

Lakosságunk is nagyban ké-

szülődik a fél 11 órai díszközgyűlésre és a délutáni sokat ígérő műsor meghallgatására.

A Holler-ben tartandó vacsorára sokan jelentkeztek. Csábító a vacsora alatt és után előadandó dalárda-számok élvezete.

KÖZSZEMLÉN A REFORMÁTUS UJ-ORGONA TERVE

Varga Pál műszerész kirakataiban látható a református egyház új-organájának terve, amelyet Papp Zsigmond készített és az országos műemlékek bizottsága is elfogadott. Állandóan sok nézője van a szép orgonatervnek.

Akik Papp Zsigmondot régebről ismerjük tudjuk, hogy sok mindenhez ért, de hogy orgonát is tervez majd valaha,

ezt talán ő sem gondolta, amíg az egyháza iránti szeretete bele nem sodorta a templom javítási munkálatainak bele-mélyülésébe és ime, az ő művészi érzéke oldotta meg leg-sikeresebben az új-orgona elhelyezését.

A református hiveken a sor, hogy annyi pénzt adományozzanak az orgonára amennyivel a szép tervnek megfelelő orgonát építhessenek.

Elmarad az egyházak funkciója a Dalárda ünnepélyen

Pünkösöd másodnapján tarja meg a Gyomai Dalárda nagyszabású zászlóavató ünnepélyét, melynek programjában szerepelt, hogy a helybeli három felekezet lelkészei az Egyesület zászlóját megáldják. A megáldás sorrendje a nyomtatott meghívóban úgy lett megállapítva, hogy elsőnek a római katolikus egyház plebánosa szenteli be a zászlót és azután viszik a református templomba.

A református egyház presbiteriuma május hó 28-án tartott gyűlésében egyhangulag úgy határozott, hogy vezető helyét fel nem áldozhatja s így nem vesz részt a zászlóavatási ünnepélyen. A Dalárda elnöksége méltányolta a református egyház álláspontját és a három felekezet lelkészeivel történt megbeszélés alapján úgy döntött, hogy a zászlóavatási ünnepélyen az összes egyházi funkciók elmaradnak.

Beszámoló a vásárról

A gyomai tavaszi vásár nagyon élénk volt: Sok volt a felhajjtás, de aránylag kevés eladás történt.

Nagy volt az elkeseredés a pénteki vásáron, mert a kereskedők a marháért csak 45—48 fillért ígértek. Szerencsére megjelent a Hangyaszövetkezet ki- rendeltsége, amely 24 darab hizlalt tehenet 50—59 filléres áron vásárolt meg és ezzel elejét vette, hogy a szarvasmarhát árán alul kelljen eladni. A Hangya ezekkel az áraival a környékbéli árakat tul is lépte.

Figyelemre méltó volt, hogy a tenyészállatok kínálata megcsappant. Ezt jó jelnek vehetjük: nem kénytelen a gazda a tenyészállatait pénz hiánya miatt idő előtt eladni.

A vásár mindhárom napja alatt megfelelő idő volt. A kirakodó vásár is szép időben és nagy élénkséggel folyt le.

Az állatvásár forgalma a következő volt:

	felhajjtás	eladás	átlagár P
birka	42	32	400—500
tehen	602	123	200—480
üsző	154	55	100—290
ökör	8	5	200—250
tinó	15	9	200—250
borju	136	124	40—65
ló	630	255	200—350
juh	2505	457	6—8
sértés	741	597	

össz.: 4833 1657 darab.

A malacok párja 18—24, a süldők darabja 15—40 pengő volt.

Állatok eladásából 981.10 pengőt vett be a község.

Vitézek és hadirokkantak megbízása szabadkézből kiadandó közszállításoknál

A HONSZ iparos és kereskedő szakosztályának indokolt kérelmére elrendelem, hogy a Közszállítási Szakályzat 16. §-ának (1.) 10 pontja alapján szabadkézből kiadható közszállítások teljesítésével — ha az a kincstár érdekeinek sérelme nélkül történhetik — elsősorban lehetőleg vitéz, vagy hadirokkant helybeli kisiparost biz- zonzon meg. A Közszállítási Szakályzat 16. §-ának (1) 10. pontja alapján szabadkézből beszer- zhető iparcikkek szállításának teljesítésével, — ha arra iparosok tekintetbe nem jöhetnek és ha az a kincstár érdekeinek sérelme nélkül történhetik — a jövőben elsősorban lehetőleg vitéz, vagy hadirokkant hely- beli kereskedőt biz- zonzon meg. Budapest, 1938. január 15-én. Bornemisza Géza s. k.

Záróvizsga és divatrevü

fejezte be ifj. Fekete Jánosné varrótanfolyamát május 31-én délután. Hozzászoktunk már ezekhez a nivós kis befejezésekhez, de idén mintha még többet kaptunk volna az eddigieknél.

Ifj. Fekete Jánosné három hónapig tanított nyolc urilányt szabni és varrni. Elmondhatjuk — kitünő eredménnyel. A mellettem ülő varrónő véleménye ez.

A tanítványok, mint bájos mannókének, magukon mutat- ták be a készített ruhákat, a jelenlévő hölgyek élénk és mondhatjuk kritikus helyeslése mellett.

Nagy siker volt. Családiás piknik fejezte be a délutánt.

Levél Németországból

Messziről jött irás fekszik előttem. Bátorralan betűi nehe- zen szántják a fehér papirme- zőt, csendes meglepés, halk honvágy sóhajtozik belőle:

„Ha sorainkkal nem zavar- juk, egy pár sort írunk e messzi országból, melyben sok jó egész- séget kívánunk. Mi elég jól érez- zük magunkat, az emberek ba- rátságosak, csak az a baj, hogy nem tudunk velük beszélni. Lakásunk nagyon jól minden- nel el van látva, a kenyereink igaz nem az otthoni fehér, barna rozskenyeret eszünk. Kár, hogy a kalács nem tart addig, míg haza nem megyünk

Szeghalmi műkedvelők nyitják meg a ligeti pavillont

F. hó 15-én a ligeti pavillonban a Református Nőegylet a megújítandó orgona javára jótékonycélú műkedvelő előadást rendez. A szeghalmi Uri Kaszinó műkedvelő társasága jön át Gyomára.

Szinrekerül a „Lili bárónő” című operett. A műkedvelő társaság kitűnő gárdájának szereplését dr. Tóth Béla szeghalmi főszolgabíró ur ajánlotta fel a jótékony cél nemes érdekében. Az együttesnek minden tagja gyarlott műkedvelő, akiknek játéka, előadása, kellemes, szép hangja, műélvezetét, magas ni-

vóju előadást ígér. Az előadás-hoz a zenét a társaság zenekara szolgáltatja. Előadás után tánc lesz, amelyen Farkasinszky zenakara fog közreműködni.

Felhívjuk ezuton is Gyoma község társadalmát, hogy a nemes cél érdekében, ezt a szokatlanul nivós és ritka élvezetet nyújtó estét minél számosabban támogassák.

Jegyek előre válthatók a Ref. Egyház hivatalában.

Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a Rendezőség.

Szolnok vármegye is kiépíti a dévaványai utszakaszt

Amikor már bizonyossá vált, hogy Békésvármegye kiépíti még az idén a gyoma—dévaványai utszakaszt, Szolnok megyéből olyan hírek hallatszóttak, hogy a dévaványai szakaszt nem építik ki, amíg a körösladány-dévaványai szakaszt ki nem építi Békésvármegye.

Mégis győzött az okosabb belátás és már május 27-én meg is tartották Szolnok vármegye részéről a közigazgatási bejá-

rást és elhatározták, hogy a 7 kilométeres szakaszt 3 m. szélességű makadám pályával építik ki, még ebben az évben, és pedig harmados hozzájárulással: egyharmadot az állam, egyet a vármegye és egyharmadot Dévaványa fizet az építési költségekből.

A gyomai szakaszt Békésvármegye építi ki 4 m. széles pályával és a teljes összeget a vármegyénk fizeti.

HÁROM KELLEMESES HÉT A LEGMODERNEBB MAGYAR EGYETEMEN

Nagy kedvezményeket élveznek a Nyári Egyetem hallgatói

A magyar idegenforgalom terén egyre nagyobb szerepet játszik a debreceni egyetem szünidei tanfolyama, a Nyári Egyetem. A Nyári Egyetem ma Európa egyik legnépesebb szünidei tanfolyama. Tavaly 22 nemzet fiai közül 733 hallgatója volt. Az idén ez a szám ismét növekedni fog. A XII. tanfolyamot aug. 1—18. rendezik a debreceni Tisza István Tudományegyetemen, a legmodernebb magyar egyetemen.

A XII. tanfolyam programján a legkiválóbb magyar és külföldi tudósok szerepelnek a modern magyar és idegen szépirodalmak, történet, filozófia, pedagógia és természettudományok problémáit felölelő an-

gol, francia, lengyel, magyar, német és olasz nyelvű előadásokkal.

A nyelvtanulást az előbb felsorolt nyelveken az eredményes nyelvstanulást és gyakorlást teszi lehetővé. Az előadások időpontját úgy választották meg, hogy a hallgatóság a városi strand- és gyógyfürdő nyújtotta üdülési és sportolási alkalmat kihasználhassa. A részvétel előképzettséghez nincs kötve.

A programot ezen kívül hangversenyek, magyar és idegen nemzeti táncbemutatók teszi változatossá. Kirándulásokat rendez a Nyári Egyetem az ország minden részébe (Hortobágy, Tokaj, Eger, Lillafüred, Mezőkövesd, Szeged, Eszter-

gom, Balaton) végül a hallgatóság egy hetet tölthet Budapesten a Szent István heti ünnepeken, a legkedvezőbb feltételek mellett. A résztvevők vasuti — vizum — kedvezményben részesülhetnek, s olcsó villamos és strandbérletet válthatnak.

A részvételre vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a nyári egyetem titkársága, Debrecen 10. Központi Egyetem.

A vetések állása

A hűvös és csapadékos május sokat javított a vetéseken, különösen a kalászosokon. A buza sok helyütt ritka. A szikések, ahol ritkán van kilátás, most talán a legtöbb reményt nyújtják. Már van virágzó buza is. Eddig jó közepes termést jósolnak.

A tavasziak változóan fejlődnek. Itt is közepes kilátás mutatkozik.

A tengerinél sok panasz van. Rosszul kelt. A sok csapadék kellett. A gyom nagyon elhatalmasodott, van mit kapálni, de kint is van apraja-nagyja.

A lucerna nagyon szépen fizetett elsőkaszálásra, de a sok eső rontott a széna minőségén. Sok helyről érkezik panasz, hogy a lucerna bőde hernyója teljesen lerágja a friss hajtásokat. Ha nem pusztítják ezeket a hernyókat, elpusztítják az idej lucerna termésünket. Felhívjuk erre hatóságaink figyelmét is.

Halotta-e már?

hogy a disznózsirnak nagy versenytársa van a világpiacon. Németország kitűnően felszerelt bálnavadász flottája évi 90.000 tonna bálnaolajat tud hazaküldeni. A vegyészeti ipar ebből tökéletes disznózsir-pótlót tud készíteni, amit olcsó áron idővel még exportálni is tud.

hogy a világ egy év alatt 1400 millió aranydollárt költ szórakozó és üdülő utazásra. Ebből legtöbbet az Egyesült Államok utasai költenek külföldön, ahol fejéknél 7.23 aranydollár esik ilyen utazásokra.

hogy a mosásra és szappanozásra alkalmatlan kemény vizet úgy lágyítjuk meg, hogy megfelelő mennyiségű boraxot oldunk fel benne. Ezáltal a legkeményebb viz is alkalmassá válik meg arcápolásra is.

hogy a rovarcsipést célszerű azonnal vastagon behinteni só-

amit nagyságos asszonyéktól kaptunk és nagy köszönettel fogadtuk, hogy igen kedvesek voltak hozzánk, köszönetképpen küldjük e pár sort. Itt vagyunk egymáshoz elég közel 11 gyomai magyarok. Keresetünkkel megvagyunk elégedve, csak az a baj, hogy nem odahaza vagyunk, messze el kellett jönni, egy kis jobb keresetér. Olyanok vagyunk azért itt, mint aki süket és néma, semmi ujságot, nem olvasunk, semmi hírt nem hallunk. Nagy köszönettel fogadjuk, ha ujsággal, vagy pár sor irással megemlékeznek rólunk. Köszönetünket tessék átadni a többi nagyságos asszonynak is. Maradunk tisztelettel a messzi távolban... tizenegy aláírás.

Brandenburg. Németország.
Stregene falu.

Az öntözésről

sokat hallunk, olvasunk ma-napság. Ujságcikkek, szakmunkák foglalkoznak ezzel a szebb magyar jövőt ígérő, érintő és érdeklő nagyjelentőségű kérdéssel. A kormány is nagy súlyt helyez az öntözésre. Külön hivatal irányítja a magyar sors ezen életbevágó problémájának helyes megoldását. Azonban a sok elmélet mellett a gyakorlati gazdának gyakorlati utmutatásra van szüksége, amelyet egyszerűen, világosan, az elért gyakorlati eredményeket elébe tárva könnyen megérti és maga is könnyen tud saját gazdaságában alkalmazni.

A helyes, okszerű öntözés módja, annak keresztülvitele döntően befolyásolja az öntözéssel elérhető eredményt s ezzel a gazda jövedelmét. Ezt a gyakorlati tudást csak úgy szerzhetjük meg, ha oly szakférfiu nyújtja azt, aki maga is szakszerűen és behatóan foglalkozik az öntözéssel és aki hosszú éveken át folytatott munkásságának elért tapasztalatai eredményeire, sikereire alapozva szerezte meg a nélkülözhetetlen ismereteket e téren.

Hivatott szakember, Schulek Béla főmérnök adja meg a választ „Mikor és mennyit öntözzünk? Öt év tiszántúli öntözés tanulságai és eredményei” című vetített képes előadásában, amelyet Békéscsabán, egyesületünk rendezésében f. é. jun. 19-én délután 8 órakor tart meg a Luther utcai Kisgazdaszékházban, számos érdekképviseleti szerv és hallgatóság előtt. Az előadáson képviseltek magát Békésvármegye főispánja, alispánja, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, az érdekelt városok és községek. Tekintettel arra, hogy a f. évben nem lesz hasonló előadás, figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akiket az öntözés érdekel, vagy akiknek — főleg vidékiekre (Szarvas Gyoma stb.) gondolunk, — nem volt módjában Schulek főmérnök ur előadását meghallgatni Budapesten, hogy előadásunkra szíveskedjenek eljönni. Békésvármegyei Kertészeti Egyesület.

val. A só és a víz pépos keveréke nem csak csillapítja a fájdalmat (pl. méhcsipés után), hanem egyben fertőtleníti és így elejét veszi az esetleg keletkező daganatnak.

hogya a szántóföldön a mesgyétől, hogy milyen távolságra lehet fát ültetni, vagy kerítést húzni, ez sem törvényben, sem

rendeletben szabályozva nincs. Azt a körülményt kell figyelembe venni, hogy a szomszédnak kárt nem szabad tenni, mert a kár okozóját a bíróság kártérítésre kötelezi. Már pedig a fák árnyéka különösen a fényigényes gazdasági növényekben, mint pl. a tengeri, 100 százalékos kárt is okozhat.

HÉTFŐN UTAZTAK ÁT GYOMÁN AZ ERDÉLYI ZARÁNDOKOK

Egymásután négy vonat érkezett be hétfőn reggel a gyomai állomásra, amelyek az erdélyi zarándokokat vitték vissza. Dacára az első vonatok korai beérkezésének, az utasok mind kiszálltak és ismét élvezték az állomásunk szép kertjét.

Az utolsó vonat utasai is körülállották a pázsit-cimert és a háttért betakaró futórózsákat. A bucsuzás ellágyulásában Kiss Géza állomástőnökünk megengedte, hogy a rózsákból emlékül vigyenek. Egy-kettőre letarolták a falat betakaró rózsákat. Szerencsére beszállást vezényeltek és így maradt annyi nyíló rózsza, hogy az egyik

ablakból kiméltatlankodó székelly-anyóknak Kiss Géza állomástőnök maga szakított le pár rózsát és a már mozgó vonatra feladta neki hogy vigye haza Székelyországba.

Még akkor nem sejtettük, hogy a gyomai rózsák nem jutnak Aradon túl. A visszaérkező erdélyi testvéreinket Aradon brutálisan kiforgatták az eucharisztikus emléktárgyaikból, lehúzták róluk az itt vásárolt ujrúhákat és még a virágokat is elszedték tőlük.

Szegény elszakított testvéreink, meddig kell még nekik túrni ezeket a megaláztatásokat?

FELESLEGET MUTAT AZ OTI BETEGBIZTOSÍTÁSI MÉRLEGE

Eltörlik a munkaadó igazolványok és a receptek 10–30 filléres díjait

Az Országos Társadalombiztosító Intézet betegségbiztosítási ágazata az 1937. évi próbamérleg adatai szerint felesleggel zárt. A 45.4 millió pengős bevétellel szemben a kiadás 44.7 millió pengőt tett ki. Igaz, hogy az év végén a betegségbiztosítási ágazat 500.000 pengőt törlesztett az öregségi ágazatnál fennálló tartozására, de még így is mintegy 200.000 pengő felesleg mutatkozik. Van tehát mód és lehetőség arra, hogy a munkaadói igazolványokért befolyó megtérítési díjak összegét most már teljesen töröljék s ne szedik azokat a tizfilléreket, amelyeket eddig minden munkás minden egyes munkaadói igazolvány után megtéríteni tartozott. Ez az összeg 20 fillér volt,

később azonban a felére szálították le. A miniszternek erre vonatkozó intézkedése nem rendítette meg a betegségi ágazat költségvetését s így kétségtelen, hogy a megmaradt 10 fillér törlése sem okozhat bajt, annál kevésbbé, miután a betegségbiztosítási ágazat régebben állandósult deficitje megszűnt és most már fölösleg is mutatkozik. Az OTI elnökségi ülésén ezért egyhangulag megállapították, hogy elérkezett az ideje a munkaadói igazolványokért fizetett megtérítési díjak, de a receptek után fizetendő 30 és 20 filléres díjak megszüntetésének is. Az elnökség utasította az ügyvitelt, hogy az erre vonatkozó javaslatokat a legközelebbi ülés elé terjessze.

Belügyminiszteri rendelet a közuti közlekedés rendjéről

A m. kir. belügyminiszter 116.000—1938. B. M. számú rendeletével a közuti közlekedés rendjéről szóló 250.000—

1929. B. M. rendelet rendelkezéseinek kiegészítésül a következőket rendeli el:

1938 május 17-től a közuti

forgalomban csak olyan kerékpárral szabad résztvenni, amely az előírásnak megfelelően fel van szerelve.

Kerékpáros — az e célra készített kétüléses kerékpár (tandem) kivételével — kerékpárján városok és községek belső területén utast egyáltalán nem, egyéb helyen pedig felnőtt egyént nem szállíthat. Utas azonban csak abban az esetben szállítható, ha az a kerékpáron úgy helyezhető el, hogy a kerékpáros mindkét kezét ilyenkor is szabadon használhatja és a kerékpárral a személy és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti és általában a közlekedés rendjét nem zavarja.

Kerékpárt gyalogjárón tolni — a házából kijövetel és oda bemenetel esetét kivéve — tilos.

Ahol járda nincs, a kerékpárosnak a gyalogosok zavarátalan közlekedésre is figyelemmel kell lennie.

Legalább 15 kerékpáros egyseges vezetés alatt álló zárt csoportja az uttestnek a haladás iránya szerinti baloldalán egymás mellett kettős sorban is haladhat, ha ezzel sem a szembejövő, sem az előző járművek forgalmát nem akadályozza.

Aki kerékpárral részt vesz a közuti forgalomban annak a kerékpár igazolólapját magával kell vinnie s közbiztonsági közegek — felhívásra — mind ezt, mind a személyazonosság igazolására alkalmas arképes igazolványt fel kell mutatnia.

Kerékpárt közterületen őrizetlenül hagyni csak akkor szabad, ha a kerékpáros megfelelően (pl. lakattal lezárt drótkötéllel) gondoskodott arról, hogy a kerékpárt más ne használhassa.

Piacon kerékpáralkatrészek nem iparszerű árusítása tilos.

Kézi zálogüzlet engedélyese csak rendszámtáblával ellátott kerékpárt vehet zálogba, de ilyet is csak akkor, ha az elzálogosító a kerékpár igazolólapjával igazolja, hogy ő a kerékpár valóságos és jogos üzem-bentartója.

A hivatkozott miniszteri rendelkezés értelmében 1938 október 1-e után a közuti forgalomban levő kerékpárosoknak igazolólapjal és rendszámtáblával kell ellátva lenniük.

A kerékpár-igazoló-lap a kerékpár valóságos és jogos üzem-bentartója nevére kiállított és a kerékpár üzembentartására jogosító rendőrhatalósági engedély, amely vagyoni jogi forgalom tárgya nem lehet.

A kerékpár rendszámtábla téglalap alakú és mind a négy sarkán 20 mm. sugaru körrel

kerékített. Magassága 126 mm. szélessége 104 mm., a szám és a betű magassága 42 mm., szélessége 23 mm., vonalvastagsága 7 mm., egymásközi távolsága 8 mm. A felső sorban három arab szám, az alsó sorban pedig három nyomtatott latin nagybetű van; a felső és alsó sor egymásközi távolsága 8 mm., a felső sorban álló számok felső szélétől és az alsó sorban lévő betűk alsó szélétől 17 mm., továbbá az első számjegy bal és az utolsó számjegy jobb szélétől 9.5 mm. a rendszámtábla széléig a távolság. A rendszámtábla fekete alapszínű, a betűk és a számok fehérszínűek. A betűk általában szótagok(a)t alkotnak. (Pl. ABA, BAB. stb.)

Az állami tulajdonban lévő kerékpárok rendszámtábláin a harmadik betű helyén vízszintes piros-fehér-zöld sáv van.

Légoltalmi kiállítás Gyomán

A Magyar Vörös-Kereszt gyomai Fiókegylete rendezésében légoltalmi és gázvédelmi kiállítás lesz Gyomán a község-háza nagy tanácstermében. A kiállítás sikere érdekében nagyban folynak az előkészületek dr. Vincze Endre fiókegyleti elnök irányítása mellett. A kiállításon szemléltető ábrák mutatják a különböző harcigázok romboló és terjedő hatását (mustár, fojtó, honyaghuzó és könyfakasztó gázok, mérgező gázok stb.), azonkívül különböző gázvédelmi eszközök, gázálarok, gázfelderítő, gázmegállapító készülékek, gázbombák stb. stb. képezik a kiállítás anyagát. A megnyitás előtt való nap légoltalmi oktatófilm előadás lesz a moziban A kiállítás részletes programját egyébként falragaszokon közli a fiókegylet elnöksége a nagyközönséggel. A fiókegylet titkára dr. Biró János most van Budapesten, hogy a Vörös-Kereszt Központi Irodájánál a kiállítás érdekében eljárjon és egy szakelőadó leíró-jelét biztosítsa, aki a kiállítással kapcsolatban egy-két szakelőadást tart majd a lég- és gázvédelemről.

Felhívjuk ezért, már most a közönség figyelmét, hogy ezen aktuális és tanulságos kiállítást minél nagyobb számban látogassa meg, mert a mai időkben erre fokozottabb szükség van, hogy a lakosság a légoltalom és gázvédelem tekintetében minél tájékozottabb legyen.

